

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2023. gada 17. novembrī
(OR. en)

15620/23

Starpiestāžu lieta:
2023/0405 (NLE)

EDUC 452
JEUN 267
SPORT 56
SOC 803
EMPL 577
COMPET 1138
RECH 515

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņemšanas datums:	2023. gada 16. novembris
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretāre <i>Thérèse BLANCHET</i>
K-jas dok. Nr.:	COM(2023) 719 final
Temats:	Priekšlikums - PADOMES IETEIKUMS Eiropa kustībā — mācību mobilitātes iespējas visiem

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2023) 719 *final*.

Pielikumā: COM(2023) 719 *final*

Briselē, 8.11.2023.
COM(2023) 719 final

2023/0405 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES IETEIKUMS

Eiropa kustībā — mācību mobilitātes iespējas visiem

(Dokuments attiecas uz EEZ)

{SWD(2023) 719 final} - {SWD(2023) 720 final}

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

“Esmu apņēmības pilna līdz 2025. gadam padarīt Eiropas izglītības telpu par realitāti. Mums ir jālikvidē šķēršļi attiecībā uz izglītību un jāuzlabo piekļuve kvalitatīvai izglītībai. Mums jānodrošina, ka izglītojamie var vieglāk pārvietoties starp izglītības sistēmām dažādās valstīs. Turklāt mums ir jāmaina izglītības kultūra uz mūžizglītību, kas bagātina mūs visus.”

Komisijas priekšsēdētājas U. fon der Leienas politikas pamatnostādnes¹

Mācību mobilitāte ir izrādījusies ļoti vērtīga pieredze, kas ir ļāvusi cilvēkiem iegūt zināšanas un prasmes, kuras vajadzīgas personības izaugsmei, izglītībai un profesionālai pilnveidei, kā arī pilsoniskai iesaistei un sociālai iekļaušanai². Turklāt mācību mobilitātes organizēšana ir spēcīgs stimuls izglītības un mācību iestādēm, kā arī neformālās un ikdienējās izglītības nodrošinātājiem uzlabot piedāvāto mācību kvalitāti. Saistībā ar zaļo un digitālo pārkārtošanos, kas paredz “prasmju revolūciju”, mācību mobilitāte palīdz novērst prasmju nepietiekamību, paātrina prasmju attīstību un veido spēcīgu pilsoniskuma apziņu un izpratni par kopīgām vērtībām visā Eiropā un ārpus tās.

Šajā priekšlikumā “mācību mobilitāte” ir fiziska pārvietošanās uz valsti, kas nav pastāvīgās dzīvesvietas valsts, lai studētu, piedalītos apmācībā, neformālā vai ikdienējā izglītībā. Tai ir plaša darbības joma, kas aptver visu veidu mācību mobilitāti, izglītojamies un darbiniekus visās mūžizglītības nozarēs, tostarp skolas izglītībā, augstākajā izglītībā, profesionālajā izglītībā un apmācībā, pieaugušo izglītībā, kā arī jauniešu, jaunatnes darbinieku un pirmsskolas izglītības un aprūpes jomas, kā arī sporta jomas darbinieku mācību mobilitāti. Tā arī aptver gan ES iekšējo, gan starptautisko mācību mobilitāti uz ES un no tās.

Ierosinātais ieteikums ir galvenais elements Eiropas izglītības telpā, kurā robežas netraucē mācībām un ikvienam ir iespēja mācīties vai studēt ārvalstīs. Tas nostiprinās pamatnosacījumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu mācību mobilitāti ikvienam un ļautu lielākam skaitam cilvēku gūt labumu no programmas “Erasmus+”³ un citām pārrobežu mācību mobilitātes shēmām.

Ar ierosināto ES mācību mobilitātes satvaru tiek atjaunināts Padomes 2011. gada ieteikums “Jaunatne kustībā – jauniešu mācību mobilitātes veicināšana”⁴, paplašinot tā darbības jomu no jauniešiem uz jebkura vecuma izglītojamajiem, kā arī uz pedagogiem un darbiniekiem. Šajā jaunajā mācību mobilitātes satvarā uzmanība ir pievērsta arī jauniem mācību modeļiem,

¹ Politikas pamatnostādnes nākamajai Komisijai (2019–2024) “Eiropas Savienība, kas tiecas uz augstākiem mērķiem. Mana programma Eiropai” [Politikas pamatnostādnes nākamajai Komisijai \(2019–2024\) “Eiropas Savienība, kas tiecas uz augstākiem mērķiem. Mana programma Eiropai” | Eiropas Komisija \(europa.eu\)](#).

² Komisijas dienestu darba dokuments “Ietekmes novērtējums, kas pievienots dokumentam “Priekšlikums — Eiropas Parlamenta un Padomes Regula, ar ko izveido Savienības programmu izglītības, apmācības, jaunatnes un sporta jomā “Erasmus+” un atceļ Regulu (ES) 1288/2013”, {COM(2018) 367 final} - {SEC(2018) 265 final} - {SWD(2018) 276 final. Saite: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52018SC0277>.

³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EU) 2021/817 (2021. gada 20. maijs), ar ko izveido programmu “Erasmus+” (OV L 189, 28.5.2021.).

⁴ OV C 199/1, 7.7.2011.

tostarp digitālās mācīšanās un jaukta tipa mācīšanās rīku izplatīšanai, kā arī ilgtspējīgākai mobilitātei.

Šis atjauninājums tika izsludināts Komisijas paziņojumā par Eiropas izglītības telpas izveidi līdz 2025. gadam⁵, lai lielāks skaits izglītojamo un skolotāju varētu pārvarēt šķēršļus un gūt labumu no mobilitātes iespējām. Paziņojumā noteikti šādi atjauninātā satvara galvenie mērķi — nodrošināt mobilitātes iespējas daudz plašākam dalībnieku lokam, veicināt zaļo un digitālo mobilitāti un stimulēt līdzsvarotu mobilitāti. Paziņojumā arī uzsvērts, ka starptautiska sadarbība izglītības un apmācības jomā, tostarp mācību mobilitāte, ir būtiska, lai sasniegtu ES ģeopolitiskās prioritātes un ilgtspējīgas attīstības mērķus 2030. gadam.

Šis politikas priekšlikums par mācību mobilitāti ir daļa no paketes par talantu mobilitātes potenciāla maksimālu palielināšanu kopā ar Komisijas ieteikumu par trešo valstu valstspiederīgo iegūto kvalifikāciju atzīšanu un tiesību akta priekšlikumu par ES talantu fondu, kas popularizē ES kā pievilcīgu mācību, studiju un darba galamērķi talantiem.

Talantu partnerību mērķis ir padarīt ciešāku sadarbību starp ES, dalībvalstīm un partnervalstīm, lai veicinātu starptautisko darbaspēka mobilitāti un talantu attīstību abpusēji izdevīgā veidā. Tās nodrošina stabilu, uz politiku orientētu un elastīgu struktūru, kas var efektīvi veicināt sadarbību arī izglītības un apmācības jomā, tostarp attiecībā uz izglītojamo un darbinieku mācību mobilitāti. Tās palielinās sabiedrības informētību un veicinās mācību mobilitāti no trešām valstīm. Tās arī atbalstīs centienus izveidot efektīvas prasmju sistēmas trešās valstīs un vienlaikus palīdzēs nodrošināt ES darbaspēka zaļās un digitālās pārkārtošanās prioritārajās nozarēs.

Trešo valstu studentu mācību mobilitāte var veicināt arī ātrāku viņu kvalifikāciju atzīšanu, ienākot ES darba tirgū. Tas varētu palīdzēt novērst plaisu starp trešās valstīs iegūtajām kvalifikācijām un Eiropas prasībām, piešķirot dalībniekiem mikroapliecinājumu sertifikātus, sekmju izrakstus un citus apliecināšus dokumentus, kas var palīdzēt akreditācijas dokumentu vērtētājiem ātri un precīzi novērtēt kvalifikāciju. Tas arī signalizēs par attiecīgajām valodu zināšanām, spēju pielāgoties kultūras aspektiem un ievērot Eiropas izglītības standartus, kas var veicināt mācību rezultātu turpmāku atzīšanu.

Turklāt mācību mobilitāte, jo īpaši apmaiņa, tostarp darba vidē balstītu mācību komponenti, kas dalībniekiem sniedz darba tirgus pieredzi, var būt atspēriena punkts, lai indivīdi apsvērtu iespēju atgriezties ES un meklēt darbu. Atsaucoties uz Padomes 2017. gada Ieteikumu par absolventu gaitu apzināšanu⁶, rīku un metožu izstrāde salīdzināmas ar mācībām un darbu saistītās informācijas apmaiņai par mobilajiem absolventiem (kas pārceļas uz citu ES valsti ar mācībām vai darbu saistītā nolūkā) ir prioritāte saskaņā ar aktivitātēm, ko veic Eiropas Absolventu gaitu apzināšanas tīkls, piemēram, saskaņā ar aptauju “*Eurograduate 2022*”.

• **Ar ierosināto ieteikumu risināmās problēmas**

Lai gan kopš Padomes 2011. gada ieteikuma “Jaunatne kustībā” mācību mobilitātes jomā ir paveikts daudz, pierādījumi liecina, ka ir jādara vairāk, lai piedāvātu mācību mobilitātes iespējas ikvienam un jo īpaši ierobežotām iespējām pakļautiem cilvēkiem⁷.

⁵ COM(2020) 625 final.

⁶ OV C 423/1, 09.12.2017.

⁷ Šajā politikas priekšlikumā, ņemot vērā Regulu (ES) 2021/817 par *Erasmus+*, “ierobežotām iespējām pakļauti cilvēki” ir cilvēki, kas saskaras ar šķēršļiem, kuri liedz viņiem efektīvi izmantot Programmā paredzētās iespējas ekonomisku, sociālu, kultūras, ģeogrāfisku vai ar veselību saistītu iemeslu dēļ, savas migrantu izcelsmes dēļ vai tādu iemeslu dēļ kā invaliditāte vai mācīšanās grūtības, vai jebkāda cita iemesla dēļ, tostarp tāda iemesla, kas varētu būt par cēloni diskriminācijai saskaņā ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 21. pantu.

2022. gada Eiroparometra aptauja par jaunatni un demokrātiju Eiropas Jaunatnes gadā⁸ atklāja, ka tikai 15 % respondentu ir piedalījušies studiju, apmācības vai mācekļības pasākumos kādā citā ES valstī. Tā pati aptauja arī uzsvēra, ka jaunieši uzskata, ka izglītības un apmācības uzlabošana, tostarp studentu, mācekļu un skolēnu brīva pārvietošanās, ir viena no trim prioritārajām jomām 2022. gada Eiropas Jaunatnes gadā. Kā liecina 2023. gada Eiroparometra aptauja par jauniešu integrāciju darba tirgū, īpašu uzmanību pievēršot stažēšanās iespējām, 21 % jauno respondentu vismaz vienu reizi ir stažējušies kādā citā ES valstī; kā galvenie šķēršļi tam, lai izmantotu stažēšanās iespējas ārvalstīs, tika minēti nepietiekami finanšu resursi un informācijas trūkums par šīm iespējām.

2023. gadā Mobilitātes progresā ziņojumā⁹ tika konstatēts labs sniegums lielākajā daļā 2011. gada ieteikuma jomu. Tomēr atsevišķās dalībvalstīs situācija bija dažāda. Tika secināts, ka joma, kurā visvairāk nepieciešams veikt turpmākus uzlabojumus, ir sistēmisks atbalsts nelabvēlīgā situācijā esošu izglītojamo līdzdalībai¹⁰ mācību mobilitātē.

Covid-19 pandēmija nepieredzētā veidā pārtrauca izglītību, apmācību un darba vidē balstītas mācības. Tā negatīvi ietekmēja gan fizisko mobilitāti, gan izglītojamo un darbinieku garīgo un fizisko veselību¹¹. Pandēmija atklāja arī pamatīgu nevienlīdzību attiecībā uz bērnu piekļuvi tiešsaistes iespējām, tostarp mācību aktivitātēm¹². Vienlaikus tā ir veicinājusi jaunu mācību mobilitātes modeļu, piemēram, jauktās mobilitātes un virtuālās apmaiņas, strauju attīstību. Būtiski tika ietekmēts arī darbs ar jaunatni, kā izklāstīts 2021. gada ES ziņojumā par jaunatni, un pandēmija ir palielinājusi resursu nepieciešamību, tostarp digitālam darbam ar jaunatni, lai atbalstītu jauniešu mācību mobilitāti, attīstību, iesaistīšanos un veselību.

Pierādījumi, arī Komisijas pasūtītais pētījums “Atbalsts mācību mobilitātei: progress, šķēršļi un turpmākā virzība”¹³, uzaicinājuma sniegt atsauksmes un sabiedriskās apspriešanas rezultāti, uzsvēra galvenos šķēršļus mācību mobilitātei, tostarp finanšu un sociālos ierobežojumus, informācijas un norādījumu nepietiekamību, valodas un pieejamības barjeras un administratīvos šķēršļus. Vēl viens būtisks šķērslis, kas kavē mobilitāti, ir kvalifikāciju un ārvalstīs pavadītu mācību periodu rezultātu automatiskas atzīšanas ierobežotais apjoms, jo bieži atzīšanas procedūras ir lēnas, informācija nav viegli pieejama un procedūras ir atstātas atsevišķu iestāžu ziņā.

2022. gadā Eiropas pilsoņi konferencē par Eiropas nākotni savos priekšlikumos par turpmāko politiku uzsvēra nepieciešamību ES un tās dalībvalstīm veicināt mobilitātes iespējas: “*Veicināt Eiropas mēroga apmaiņu dažādās jomās gan fiziski, gan digitāli, tostarp apmaiņu izglītības jomā, mērķsadarbību, ceļošanu un profesionālo mobilitāti (arī attiecībā uz skolotājiem un vietējiem politiķiem)*” un “*līdz 2025. gadam izveidot iekļaujošu Eiropas*

⁸ Eiroparometra aptaujas: *Youth and Democracy in the European Year of Youth* (Jaunatne un demokrātija Eiropas Jaunatnes gadā), 2022. gada maijs; *Integration of young people into the labour market with particular focus on traineeships* (Jauniešu integrācija darba tirgū, īpašu uzmanību pievēršot stažēšanās iespējām), 2023. gada aprīlis.

⁹ Mobilitātes progresā ziņojums tika sagatavots 2016. gadā nolūkā uzraudzīt Padomes 2011. gada ieteikuma īstenošanu augstākās izglītības un sākotnējās profesionālās izglītības un apmācības jomā. Saite: <https://national-policies.eacea.ec.europa.eu/mobility-scoreboard>.

¹⁰ Padomes 2011. gada ieteikumā nelabvēlīgā situācijā esošie izglītojamie ir raksturoti kā cilvēki, kuriem var nebūt pieejamas mācību mobilitātes iespējas.

¹¹ 2021. gada Izglītības un apmācības pārskats. Saite: <https://op.europa.eu/webpub/eac/education-and-training-monitor-2021/lv/index.html>.

¹² *How families handled emergency remote schooling during the COVID-19 lockdown in spring 2020*, 2020. gads, JRC un Eurostat. *Survey on ICT usage in households and by individuals* (Apsekojums par mājsaimniecību un privātpersonu IKT izmantojumu) [isoc_i, ci_in_h], 2019. gads.

¹³ ES publikāciju platforma, saite: <https://op.europa.eu>.

izglītības telpu, kurā visiem pilsoņiem ir vienlīdzīga piekļuve kvalitatīvai izglītībai un mūžizglītībai, tostarp lauku un attālos reģionos”¹⁴. Saskaņā ar ieteikumiem šādi apmaiņai būtu jāklūst pieejamai visās dalībvalstīs visiem neatkarīgi no vecuma, izglītības līmeņa, izcelsmes valsts un finansiālās situācijas. Priekšlikumos arī tika lūgts nostiprināt esošās ES mobilitātes programmas un nodrošināt tām daudzveidīgu piekļuvi. Viens no ieteikumiem īpaši mudināja ES iekļaut sporta aktivitātes ES līmeņa apmaiņas un mobilitātes programmās.

2023. gadā Eiropas pilsoņu paneļdiskusija par mācību mobilitāti sniedza 21 ieteikumu¹⁵ par to, kā nodrošināt plašāku un daudzveidīgāku dalību programmā “Erasmus+” un citās mācību mobilitātes shēmās. Ieteikumos galvenā uzmanība bija pievērsta mērķorientētai informācijas sniegšanai, visu vecumu un dažādas izcelsmes indivīdu iekļaušanai, daudzvalodības nozīmei, darbinieku mācību mobilitātei un citiem mācību mobilitātes aspektiem, tostarp pedagogu nozīmes atzīšanai mācību mobilitātes organizēšanā un zaļākai mobilitātei.

Mācību mobilitāte var samazināt prasmju nepietiekamību, uzlabojot dalībnieku nodarbināmību, attīstot viņu transversālās prasmes un veicinot labāku prasmju atbilstību. Turklāt tas, ka Eiropa ir pievilcīgs mācību mobilitātes galamērķis, var nodrošināt, ka vietējiem darba devējiem ir pieejami vairāk darbinieku. Pašlaik trīs ceturtdaļas (74 %) MVU Eiropā apgalvo, ka uzņēmumā ir prasmju nepietiekamība vismaz vienā amatā. Kā arī gandrīz četri no pieciem uzņēmumiem aptaujā norādīja, ka tiem parasti ir grūti atrast darbiniekus ar atbilstošām prasmēm, un vairāk nekā pusei no tiem (53 %) ir grūti noturēt kvalificētus darbiniekus¹⁶.

• **Priekšlikuma mērķi**

Šā politikas priekšlikuma mērķis ir palielināt mācību mobilitātes iespējas visiem, izmantojot dalībvalstu un Komisijas pasākumus. Tā vērienīgais mērķis ir pakāpeniski virzīties uz to, lai mācību mobilitāte Eiropas izglītības telpā kļūtu par normu, nevis izņēmumu.

Lai veicinātu mācību mobilitāti un padarītu to iekļaujošāku, Komisija ierosina noteikt jaunus ES līmeņa mērķrādītājus 2030. gadam un strādāt, lai tos sasniegtu:

- vismaz 25 % augstākās izglītības absolventu ar mācību mobilitātes pieredzi;
- vismaz 15 % profesionālās izglītības un apmācības izglītojamo, kas gūst labumu no mācību mobilitātes ārvalstīs;
- visās izglītības un apmācības nozarēs, kā arī jaunatnes un sporta sistēmās vismaz 20 % no visiem izglītojamajiem, kas gūst labumu no mācību mobilitātes ārvalstīs, ir ierobežotām iespējām pakļauti cilvēki.

Priekšlikuma mērķis ir arī jo īpaši stimulēt skolotāju un mācekļu mācību mobilitāti, izmantojot īpašas politikas sistēmas, kā norādīts pielikumos. Skolotāji ar mācību mobilitātes pieredzi ir nozīmīgs paraugs izglītojamajiem un galvenie mācību mobilitātes veicinātāji

¹⁴ Konferencē par Eiropas nākotni 2021.–2022. gadā pulcējās 800 pēc nejaušības principa atlasīti pilsoņi, lai sniegtu ieteikumus par turpmāko politiku. https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/new-push-european-democracy/conference-future-europe_lv#final-reports-and-proposals.

¹⁵ Eiropas pilsoņu paneļdiskusijas par mācību mobilitāti apspriedēs 2023. gada martā un aprīlī piedalījās 150 pēc nejaušības principa atlasīti dažādu vecuma grupu un izcelsmes valstu pilsoņi. Saite uz galīgajiem ieteikumiem: https://citizens.ec.europa.eu/learning-mobility-panel_lv.

¹⁶ Eiroparometra zibensaptauja FL529 “Eiropas Prasmju gads. Prasmju trūkums, darbā pieņemšanas un saglabāšanas stratēģijas mazos un vidējos uzņēmumos”; saite: https://data.europa.eu/data/datasets/s2994_fl529_eng?locale=en.

skolās. Pašiem skolotājiem mācību mobilitāte var sniegt būtiskus ieguvumus saistībā ar kultūras, kognitīvo un personīgo mācību pieredzi, papildus zināšanām un prasmēm, lai veicinātu labas prakses apmaiņu. Mācību mobilitātes iespējas arī palielina skolotāja profesijas pievilcību un var palīdzēt piesaistīt un noturēt skolotājus skolās. Uzlabota mācekļu mobilitāte palīdzēs novērst prasmju nepietiekamību, atbalstīt zaļo un digitālo pārkārtošanos un palielināt jauniešu nodarbināmību. Mācekļi saskaras ar tādām specifiskām grūtībām kā, piemēram, sarežģīti juridiski pienākumi mācekļa statusa dēļ, šķēršļi, kas saistīti ar mācekļa vecumu (proti, mazs gadu skaits), valstu mācekļības un mācību programmu, kas jāievēro mobilitātes apmaiņas laikā, dažādība un darba devēju nevēlēšanās iesaistīties mācību mobilitātē produktivitātes zuduma riska dēļ. Ieteikuma mērķis ir nodrošināt saskaņotu politikas sistēmu, tostarp priekšlikumus pakāpeniskām īstermiņa izmaiņām un visaptverošas ilgtermiņa stratēģijas elementiem.

- **Saskanība ar spēkā esošajiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā**

Priekšlikums turpina un papildina spēkā esošos politikas noteikumus, kas nodrošina un atbalsta mācību mobilitāti. Būtiskākie ir minēti turpmāk.

Padomes 2021. gada 18. februāra Rezolūcija par stratēģisku satvaru Eiropas sadarbībai izglītības un mācību jomā ceļā uz Eiropas izglītības telpu un turpmāk (2021–2030)¹⁷, kurā viena no stratēģiskajām prioritātēm ir padarīt mūžizglītību un mobilitāti iespējamu ikvienam. Padomes 2023. gada 16. maija rezolūcija "Eiropas izglītības telpa. Raugoties līdz 2025. gadam un pēc tam"¹⁸, kurā uzsvērts, ka Eiropas izglītības telpas pilnīgai īstenošanai ļoti svarīgi ir apzināt un likvidēt atlikušos šķēršļus mācīšanās un mācīšanas mobilitātei.

Eiropas sociālo tiesību pīlāra¹⁹ 1. principā ir noteikts, ka ikvienam ir tiesības uz kvalitatīvu un iekļaujošu vispārīgo un profesionālo izglītību un mūžizglītību, lai varētu saglabāt un iegūt prasmes, kas ļauj cilvēkiem pilnā mērā piedalīties sabiedrības dzīvē un veiksmīgi mainīt darbu darba tirgū jebkurā vietā Eiropas Savienībā.

Eiropas Prasmju gads²⁰ norisinās no 2023. gada 9. maija līdz 2024. gada 8. maijam nolūkā veicināt prasmju politiku un investīcijas, lai saskaņotu cilvēku vēlmju, vajadzību un prasmju kopumu, tostarp mobilitātes laikā iegūtās prasmes, ar darba tirgus vajadzībām un iespējām.

Eiropas Savienības jaunatnes stratēģijā 2019.–2027. gadam²¹ ir uzsvērts, cik svarīga ir mācību mobilitāte, lai jaunieši varētu gūt pieredzi apmaiņā, sadarbībā, kultūras un pilsoniskajā darbībā Eiropas kontekstā. Padomes rezolūcijā par satvaru Eiropas programmas darbam ar jaunatni izveidei²² ir izteikts aicinājums ar pārrobežu un transnacionālu apmaiņu, sadarbību, starpkultūru mācīšanos un mācīšanos no līdzbiedriem popularizēt Eiropas dimensiju darbā ar jaunatni.

Padomes 2012. gada 20. decembra ieteikumā par neformālās un ikdienējās mācīšanās atzīšanu²³ un 2023. gada Eiropas pamatnostādnēs par neformālās un ikdienējās mācīšanās

¹⁷ OV C 66, 26.02.2021., 1.–21. lpp.

¹⁸ OV C 185, 26. 05.2023., 35.–38. lpp.

¹⁹ <https://op.europa.eu/webpub/empl/european-pillar-of-social-rights/lv/>

²⁰ https://year-of-skills.europa.eu/index_lv

²¹ Eiropas Savienības Padomes un Padomē sanākušo dalībvalstu valdību pārstāvju rezolūcija par satvaru Eiropas sadarbībai jaunatnes jomā: Eiropas Savienības jaunatnes stratēģija 2019.–2027. gadam, OV C 456, 18.12.2018., 1.–22. lpp.

²² OV C 415, 1.12.2020., 1.–8. lpp.

²³ [OV C 398, 22.12.2012., 1.–5. lpp.](https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2012/22/12/2012_1_5)

atzīšanu²⁴ ir uzsvērts, ka neformālā un ikdienējā izglītībā gūto rezultātu atzīšanai var būt liela nozīme nodarbināmības un mācību mobilitātes uzlabošanā, jo īpaši sociālekonomiski nelabvēlīgā situācijā esošu personu vai personu, kam ir zems kvalifikācijas līmenis, gadījumā.

Padomes 2014. gada 10. marta ieteikums par stažēšanās kvalitātes sistēmu²⁵ attiecas uz stažēšanos ārpus formālās izglītības un apmācības, tostarp uz pārrobežu stažēšanos. Komisija pašlaik strādā, lai atjauninātu šo sistēmu.

Padomes 2017. gada 22. maija ieteikumā par Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūru mūžizglītībai²⁶ viens no plašākajiem mērķiem ir palielināt darba ņēmēju un izglītojamo mobilitāti un sociālo integrāciju.

Padomes 2018. gada 15. marta ieteikumā par Eiropas satvaru kvalitatīvai un rezultatīvai mācekļībai²⁷ ir noteikti 14 kritēriji, lai veicinātu vienotu izpratni par valstu mācekļības sistēmām, kas ir galvenais faktors savstarpējās uzticēšanās palielināšanā un mācekļu transnacionālas mobilitātes veicināšanā. Ieteikums mudina pakāpeniski veicināt mācekļu transnacionālu mobilitāti vai nu darbavietā, vai izglītības un apmācības iestādēs kā mācekļības kvalifikācijas komponentu. Mācekļu mobilitāti veicina arī Eiropas Mācekļu alianse.

Ar 2018. gada 18. aprīļa lēmumu par *Europass* tika izveidota Eiropas sistēma, lai uzlabotu formālā, neformālā un ikdienējā vidē, tostarp mobilitātes ceļā, iegūto prasmju un kvalifikāciju pārskatāmību un izpratni par tām, izmantojot tiešsaistes platformu, kura piedāvā tīmekļa rīkus un informāciju par pakalpojumiem, kas sniedz norādījumus par transnacionālo mācību mobilitāti un karjeras vadību.

Padomes 2018. gada 26. novembra ieteikumā par to, kā sekmēt augstākās izglītības un vidējās izglītības un mācību kvalifikāciju un ārvalstīs pavadītu mācību periodu rezultātu automātisku savstarpēju atzīšanu²⁸, ir uzsvērtā Eiropas kvalifikāciju un ārvalstīs pavadīto mācību periodu atzīšanas nozīme augstākajā un vidējā izglītībā bez nepieciešamības veikt jebkādu atsevišķu atzīšanas procedūru. Īstenošanas ziņojumā²⁹, kā arī saistītajos Padomes secinājumos, kas pieņemti 2023. gada 26. maijā³⁰, ir uzsvērts, ka ir vajadzīgi būtiski papildu centieni, lai automātiskā atzīšana kļūtu par realitāti ES.

Padomes 2019. gada 22. maija ieteikuma par visaptverošu pieeju valodu mācīšanai un apguvei³¹ mērķis ir uzlabot valodu apguvi no agrīna vecuma un veidot “valodas izpratni” skolās un profesionālās izglītības un apmācības iestādēs, lai vairāk jauniešu runātu vismaz divās Eiropas valodās papildus savai dzimtajai valodai.

Komisijas 2020. gada 30. septembra paziņojumā par Eiropas izglītības telpas izveidi līdz 2025. gadam³² uzsvērts, ka Savienības apmaiņas programmas un transnacionālā sadarbība izglītības jomā ir palīdzējušas padarīt Eiropu par pievilcīgu galamērķi, stimulējot inovāciju un darbvietu radīšanu.

²⁴ Cedefop (2023). Eiropas pamatnostādņēs par neformālās un ikdienējās mācīšanās atzīšanu. Luksemburga, Publikāciju birojs. Cedefop sērija “Reference”; Nr. 124. <http://data.europa.eu/doi/10.2801/389827>

²⁵ OV C 88, 27.3.2014., 1.–4. lpp.

²⁶ [OV C 189, 15.6.2017., 15.–28. lpp.](#)

²⁷ [OV C 153, 2.5.2018., 1.–6. lpp.](#)

²⁸ [OV C 444, 10.12.2018., 1.–8. lpp.](#)

²⁹ [COM\(2023\) 91 final](#)

³⁰ [OV C 185, 26.5.2023., 44.–50. lpp.](#)

³¹ [OV C 189, 5.6.2019., 15.–22. lpp.](#)

³² [COM\(2020\) 625 final](#).

Padomes 2020. gada 24. novembra ieteikumā par profesionālo izglītību un apmācību (PIA) ilgtspējīgai konkurētspējai, sociālajam taisnīgumam un noturībai³³ ir noteikts jauns ES līmeņa mērķrādītājs, proti, līdz 2025. gadam 8 % PIA apguvēju iesaistās mācību mobilitātē ārvalstīs. Ieteikumā uzsvērts, cik mobilitātes iespējas ir svarīgas izglītojamajiem un darbiniekiem PIA nozarē, kā arī organizācijām kā nozīmīgs internacionalizācijas stratēģijas īstenošanas veids. Osnabrikas deklarācijā³⁴, ko apstiprināja par PIA atbildīgie ministri, Eiropas sociālie partneri un Komisija lūdza valstu iestādēm atbalstīt un atvieglot PIA un pieaugušo izglītojamo, tostarp mācekļu, mobilitāti.

Programmā Rietumbalkāniem inovācijas, pētniecības, izglītības, kultūras, jaunatnes un sporta jomā, kas ir visaptveroša ES un Rietumbalkānu ilgtermiņa sadarbības stratēģija, kura sāka darboties ES un Rietumbalkānu samitā Brdo 2021. gada 6. oktobrī, ietverts mērķis uzlabot mācību mobilitāti.

Eiropas 2022. gada 18. janvāra universitāšu stratēģijā³⁵ ietverti mērķi attīstīt Eiropas kvalitātes nodrošināšanas un atzīšanas sistēmu, lai veicinātu kvalifikāciju automatisku atzīšanu visā Eiropā un atbalstītu trešo valstu iedzīvotāju kvalifikāciju, arī bēgļu kvalifikāciju, pārredzamu un taisnīgu atzīšanu, izmantojot akadēmiskās atzīšanas centru tīklu³⁶ un ES pārredzamības rīkus (Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūru, Eiropas digitālos apliecinājuma dokumentus par mācību sasniegumiem).

Padomes 2022. gada 5. aprīļa ieteikumā “Veidot tiltus efektīvai sadarbībai augstākās izglītības jomā Eiropā” paredzēts uzlabot sistēmisku un ilgstošu transnacionālu sadarbību iestāžu līmenī, tostarp izstrādājot kopīgu Eiropas grāda marķējumu un tādus iestāžu sadarbības instrumentus kā, piemēram, iespējams augstākās izglītības iestāžu alianšu juridiskais statuss.

Padomes 2022. gada 5. aprīļa secinājumos par skolotāju un pasniedzēju mobilitātes uzlabošanu³⁷ izteikts aicinājums veicināt un paplašināt skolotāju un pasniedzēju mobilitāti, lai tā kļūtu par viņu apmācības un karjeras kopīgu iezīmi. Arī *Erasmus+* skolotāju akadēmijas, ko atbalsta programma “*Erasmus+*” 2021.–2027. gadam, izmēģina jaunus pasākumus, kas atbalsta skolotāju mobilitāti un sniedz savstarpējas mācīšanās iespējas skolotājiem un skolotāju apmācītājiem, izmantojot transnacionālos tīklus, kopienas, kurās izmēģina noteiktu praksi, un skolotāju izglītības iestāžu kopīgas programmas.

Padomes 2022. gada 5. aprīļa ieteikuma par brīvprātīgo jauniešu mobilitāti Eiropas Savienībā³⁸ mērķis ir uzlabot transnacionālo jaunatnes brīvprātīgo darbu Savienībā. Tajā uzsvērts, cik svarīga ir transnacionālā jaunatnes brīvprātīgā darba iekļautība, kvalitāte, atzīšana un ilgtspējas aspekti.

- **Saskanība ar citām Savienības politikas jomām**

ES līmenī atbalstītā mācību mobilitāte ir saistīta ar citām attiecīgām politikas jomām, piemēram, izglītību un apmācību, nodarbinātību, pilsonību un demokrātisku līdzdalību,

³³ [OV C 417, 2.12.2020., 1.–16. lpp.](#)

³⁴ Osnabrikas deklarācija par tādu profesionālo izglītību un mācībām, kas veicina atveseļošanu un taisnīgu pārkārtošanos uz digitālo un zaļo ekonomiku, apstiprināta 2020. gada 30. novembrī. Saite: <https://www.cedefop.europa.eu/en/content/osnabrick-declaration-2020-vocational-education-and-training-enabler-recovery-and-just-transitions>.

³⁵ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un Sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai par Eiropas universitāšu stratēģiju, [COM\(2022\) 16 final](#).

³⁶ Eiropas Informācijas centru tīkla Eiropas reģionā un Nacionālo akadēmiskās atzīšanas informācijas centru Eiropas Savienībā (*ENIC* un *NARIC*) kopīgais tīkls.

³⁷ [OV C 167, 21.4.2022., 2.–8. lpp.](#)

³⁸ [OV C 157, 11.4.2022., 1.–9. lpp.](#)

sociālo iekļaušanu, nediskriminēšanu, legālo migrāciju un integrāciju, valodu apguvi, radošumu un kultūru, klimatrīcību un digitalizāciju.

Priekšlikums ne tikai veicina Eiropas izglītības telpas izveidi, bet arī atbalsta Eiropas Prasmju programmas īstenošanu, kuras mērķis ir novērst prasmju neatbilstību un veicināt kvalifikācijas celšanu un pārkvalifikāciju, un atbalsta ES stratēģiju par bērna tiesībām, kurā ir atzītas bērnu tiesības uz labāko iespējamo dzīves sākumu un savapotenciāla pilnvērtīgu attīstīšanu, kā arī izteikts aicinājums darīt vairāk, lai garantētu iekļaujošu, nesegregētu un kvalitatīvu izglītību³⁹. Tas arī atbalsta Digitālās izglītības rīcības plānu, kura mērķis ir izmantot digitālo tehnoloģiju potenciālu mācīšanās un mācīšanas procesā. Eiropas sociālo tiesību pilnā⁴⁰ 1. principā ir noteikts, ka ikvienam ir tiesības uz kvalitatīvu un iekļaujošu vispārīgo un profesionālo izglītību un mūžizglītību, lai varētu saglabāt un iegūt prasmes, kas ļauj cilvēkiem pilnā mērā piedalīties sabiedrības dzīvē un veiksmīgi mainīt darbu darba tirgū jebkurā vietā Eiropas Savienībā. Priekšlikums ir arī saskaņots ar ES politiku un iniciatīvām, kuru mērķis ir atvieglot mobilitāti, piemēram, Eiropas Prasmju programmu un tām iniciatīvām, kas veicina daudzvalodību un starpkultūru dialogu, tostarp ES Daudzvalodības stratēģiju. Priekšlikums, atvieglot mācību mobilitāti, mudina indivīdus attīstīt valodas prasmes, kultūras izpratni un starpkultūru kompetences.

Mācību mobilitāti atbalsta daudzas ES programmas un instrumenti, jo īpaši:

- programma “*Erasmus+*” piedāvā transnacionālas un starptautiskas mācību mobilitātes iespējas izglītojamajiem jebkurā vecumā, izglītības un apmācības darbiniekiem, jaunatnes darbiniekiem un dažādas jauniešu līdzdalības aktivitātes;
- Eiropas Solidaritātes korpusā piedāvā jauniešiem iespējas piedalīties brīvprātīgā darba un solidaritātes aktivitātēs ES un ar humāno palīdzību saistītās aktivitātēs visā pasaulē;
- Eiropas Sociālais fonds Plus (ESF+) un Eiropas Reģionālās attīstības fonds (ERAF) atbalsta dalībvalstis un reģionus to centienos nodrošināt vienlīdzīgu piekļuvi iekļaujošai, nesegregētai izglītībai, apmācībai un prasmju pilnveides iespējām no pirmsskolas izglītības līdz terciārās izglītības līmenim. Veicinot vispārējo un profesionālo izglītību un apmācību, kā arī pieaugušo izglītību un mācības, Eiropas Sociālais fonds Plus arī palīdz atvieglot pieejamību un iekļaušanu personām ar invaliditāti, dodot iespēju visiem iesaistīties mācību mobilitātē. Eiropas Sociālais fonds Plus finansē iniciatīvu “Tiecies, mācies, apgūsti, sasniedz” (*ALMA*), kuras mērķis ir palīdzēt nelabvēlīgā situācijā esošiem jauniešiem, kas nemācās, nestrādā un neapgūst arodu (jaunieši *NEET* situācijā), integrēties sabiedrībā, atvieglot viņu atgriešanos izglītībā, apmācībā vai darbā. Iniciatīva piedāvā dalībniekiem iespēju iegūt ar darbu saistītu pieredzi 2–6 mēnešu garumā citā dalībvalstī visaptverošā projekta ciklā, kas ietver apmācību, izaugsmes vadību un konsultēšanu;
- *Interreg* novērš pārrobežu šķēršļus, tostarp mācību mobilitātei, un nodrošina valsts un reģionālajām iestādēm, kā arī izglītības un apmācības iestādēm iespēju sadarboties, lai pilnveidotu prasmes, jo īpaši jauniešu prasmes;
- tehniskā atbalsta instruments pēc dalībvalstu pieprasījuma piedāvā pielāgotas zināšanas, lai reformētu un uzlabotu mācību mobilitāti, jo īpaši izmantojot

³⁹ COM(2021) 142 final. ES stratēģijā par bērna tiesībām ir uzsvērts, ka vairāk nekā 22 % bērnu ES ir pakļauti nabadzības un sociālās atstumtības riskam un ka aptuveni 10 % jauniešu ES priekšlaicīgi pārtrauc izglītību.

⁴⁰ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX%3A32017C1213%2801%29>.

pamatiniciatīvas, kurās galvenā uzmanība ir pievērsta talantu piesaistei, jauniešu izglītībai un prasmēm. Turklāt pamatiniciatīva “Publiskās pārvaldes iestāžu sadarbības apmaiņa” (*PACE*) veicina dalībvalstu ierēdņu sadarbību un pārrobežu apmaiņu, lai nostiprinātu viņu prasmes un administratīvās spējas, tostarp izglītības jomā;

- ar Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumentu “Eiropa pasaulē” mācību mobilitāte starp ES un partnervalstīm ir noteikta kā viens no galvenajiem veidiem, kā izskaust nabadzību, cīnīties pret nevienlīdzību un diskrimināciju un veicināt cilvēces attīstību;
- ar Pirmspievienošanās palīdzības instrumentu (*IPA III*) ir noteikts, ka saskaņā ar regulu ir jānodrošina iespējas dot ieguldījumu ES pievienošanās procesā esošo valstu sociālekonomiskajā attīstībā, īpašu uzmanību pievēršot jaunatnei.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

• Juridiskais pamats

Padomes ieteikuma priekšlikuma pamatā ir Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 165. un 166. pants.

Saskaņā ar LESD 165. panta 1. punktu, “[v]eicinot dalībvalstu sadarbību un vajadzības gadījumā atbalstot un papildinot to rīcību, ES sekmē pilnvērtīgās izglītības attīstību, pilnīgi respektējot dalībvalstu atbildību par mācību saturu un izglītības sistēmu organizāciju”.

Savienības rīcības mērķis saskaņā ar LESD 165. panta 2. punkta otro, trešo, piekto un sesto ievilkumu ir šāds:

- veicināt studentu un mācībspēku mobilitāti, *inter alia* veicinot diplomu un mācību laika akadēmisku atzīšanu;
- sekmēt izglītības iestāžu sadarbību;
- palīdzēt attīstīties jaunatnes apmaiņai un darbaudzinātāju apmaiņai, kā arī sekmēt jauniešu dalību Eiropas demokrātiskajā dzīvē;
- veicināt tālmācības attīstību.

LESD 165. panta 4. punkta otrajā ievilkumā ir noteikts: lai palīdzētu sasniegt šajā pantā minētos mērķus, Padome pēc Komisijas priekšlikuma pieņem ieteikumus.

Saskaņā ar LESD 166. panta 1. punktu ES īsteno arodmācību politiku, kas atbalsta un papildina dalībvalstu rīcību, pilnīgi respektējot dalībvalstu atbildību par arodmācību saturu un organizāciju.

Savienības rīcības mērķis saskaņā ar LESD 166. panta 2. punkta trešo ievilkumu ir šāds:

- “padarīt pieejamākas arodmācības un veicināt mācībspēku un mācāmo, un jo īpaši jaunatnes mobilitāti”.

LESD 166. panta 4. punkta beigās ir noteikts: lai palīdzētu sasniegt šajā pantā minētos mērķus, Padome pēc Komisijas priekšlikuma pieņem ieteikumus.

Iniciatīvā nav ierosināta ES regulatīvo pilnvaru paplašināšana vai saistoši pienākumi dalībvalstīm. Dalībvalstis lēmumu par to, kā tās īstenos šo Padomes ieteikumu, pieņems atbilstoši konkrētās dalībvalsts apstākļiem.

- **Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)**

Šis priekšlikums atbilst subsidiaritātes principam, kas noteikts Līguma par Eiropas Savienību (LES) 5. panta 3. punktā.

Attiecīgi saskaņā ar LESD 165. panta 1. punktu un 166. panta 1. punktu dalībvalstis ir atbildīgas par mācību saturu un savu izglītības un profesionālās apmācības sistēmu organizāciju. Vienlaikus pierādījumi liecina, ka tām ir vairākas kopējas problēmas, kuras saistītas ar izglītības rezultātiem un labbūtību skolā.

Šajā Padomes ieteikumā ir pilnībā ņemta vērā dalībvalstu atbildība par mācību saturu un izglītības un profesionālās apmācības sistēmu organizāciju, kā arī to kultūras un valodu daudzveidība. Vienlaikus ieteikums atspoguļo ES papildinošo un atbalstošo lomu un Eiropas sadarbības brīvprātīgo raksturu izglītības un apmācības jomā. Eiropas izglītības telpas kontekstā šī iniciatīva atvieglos dalībvalstu centienus attīstīt un īstenot politiku un mehānismus, kas atbilst valsts sistēmām un struktūrām.

Atbilstīgi 165. panta 4. punktam un 166. panta 4. punktam iniciatīvā nav ierosināta ES regulatīvo pilnvaru paplašināšana vai saistoši pienākumi dalībvalstīm, kas nozīmē, ka nav jāsaņem dalībvalstu attiecīgie normatīvie akti izglītības un profesionālās apmācības jomā. Tās Eiropas pievienotā vērtība galvenokārt ir saistīta ar ES spēju mobilizēt politisku iesaisti valsts līmenī un atbalstīt izglītības un mācību sistēmas, izmantojot politikas vadlīnijas, kopējus rīkus un instrumentus (*Erasmus+*, Atveseļošanas un noturības mehānismu, Eiropas Sociālo fondu+, Eiropas Reģionālās attīstības fondu, programmu “Digitālā Eiropa”, programmu “Apvārsnis Eiropa”, tehniskā atbalsta instrumentu, Patvēruma, migrācijas un integrācijas fondu), vienlaikus pilnībā ievērojot subsidiaritāti.

- **Proporcionalitāte**

Šis priekšlikums ir saskaņā ar proporcionalitātes principu, kas noteikts LES 5. panta 4. punktā.

Ierosinātā Padomes ieteikuma saturs un forma nepārsniedz tā mērķu sasniegšanai nepieciešamo. Saistības, ko dalībvalstis uzņemsies, ir brīvprātīgas, un katra dalībvalsts var lemt, kādu pieeju piemērot.

- **Juridiskā instrumenta izvēle**

Lai veicinātu LESD 165. un 166. pantā minēto mērķu sasniegšanu, Līgumā ir paredzēts, ka Padome pēc Komisijas priekšlikuma pieņem ieteikumus.

Padomes ieteikums ir atbilstīgs instruments izglītības un apmācības jomā, kur ES ir atbalstoša loma, un tas ir instruments, kas bieži izmantots ES rīcībai minētajā jomā. Kā juridisks instruments tas norāda uz dalībvalstu apņemšanos īstenot tajā izklāstītos pasākumus un nodrošina spēcīgu politisko pamatu sadarbībai šajā jomā, vienlaikus pilnībā atzīstot dalībvalstu pilnvaras izglītības un mācību jomā.

3. *EX POST* IZVĒRTĒJUMU, APSPIEŠANOS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

- ***Ex post* izvērtējumi / spēkā esošo tiesību aktu atbilstības pārbaudes**

Mobilitātes progressa ziņojums tika sagatavots, īstenojot Padomes 2011. gada ieteikumu “Jaunatne kustībā”, un tas nodrošina sistēmu mācību mobilitātes veicināšanā sasniegtā progressa uzraudzībai. Tajā ir progressa rādītāji augstākās izglītības un sākotnējās profesionālās

izglītības un apmācības jomā. Priekšlikuma pamatā ir kvalitatīvi dati par mācību mobilitāti, kas iegūti no Mobilitātes progresā ziņojuma.

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām un ekspertu atzinumu pieprasīšana**

Priekšlikums pamatojas uz ievaddatiem, kas apkopoti plašā apspriešanās procesā. Tas ietvēra:

- 12 nedēļu atklātu sabiedrisko apspriešanu par jauno iniciatīvu, kas notika no 2023. gada 8. februāra līdz 3. maijam;
- Eiropas pilsoņu paneļdiskusiju par mācību mobilitāti, kurā piedalījās 150 pēc nejaušības principa atlasīti visu 27 dalībvalstu pilsoņi un kas notika trīs nedēļas nogalēs 2023. gada martā un aprīlī; šim priekšlikumam pievienoto pilsoņu ziņojumu, kurā ietverti ieteikumi, apspriešanās un pilsoņu paneļdiskusijas par mācību mobilitāti atspoguļo;
- vairākas fokusa grupas, kurās piedalījās izglītojamie, darbinieki, attiecīgās ieinteresētās personas un jomas eksperti;
- vairākas mērķorientētas apspriešanas ar ieinteresētajām personām, tostarp liela mēroga pasākumos; un
- dažādas vadības grupu sanāksmes, ekspertu grupu sanāksmes un uzklaušanās, kurās piedalījās sociālie partneri.

Priekšlikuma pamatā ir arī pētījums *“Supporting learning mobility: progress, obstacles and way forward”* (Atbalsts mācību mobilitātei: progress, šķēršļi un turpmākā virzība)⁴¹, ko 2023. gadā veica *PPMI Group* un kurā ir sniegts pārskats par galvenajām izmaiņām kopš Padomes 2011. gada ieteikuma un par tendencēm mācību mobilitātes jomā.

- **Ietekmes novērtējums**

Tā kā pasākumi papildina dalībvalstu iniciatīvas un ir brīvprātīgi, kā arī ņemot vērā gaidāmo ietekmi, ietekmes novērtēšana nenotika. Priekšlikuma sagatavošana ir balstīta uz iepriekšējiem pētījumiem⁴², apspriešanos ar dalībvalstīm, mērķorientētām apspriešanām un sabiedrisko apspriešanu.

- **Normatīvā atbilstība un vienkāršošana**

Neattiecas.

- **Pamattiesības**

Šajā Padomes ieteikuma priekšlikumā ir ievērotas pamattiesības un principi, kas atzīti Eiropas Savienības Pamattiesību hartā, kurā atzīts, ka solidaritāte ir viena no vispārējām vērtībām, uz kurām ir dibināta ES. Jo īpaši šajā priekšlikumā ir pilnībā ņemti vērā šādi Pamattiesību hartas principi:

- 8. pants. Personas datu aizsardzība;
- 13. pants. Akadēmiskā brīvība;
- 14. pants. Tiesības uz izglītību;
- 21. pants. Tiesības uz nediskriminēšanu;

⁴¹ ES publikāciju platforma, saite: <https://op.europa.eu>.

⁴² Pilnīga informācija par izmantotajiem materiāliem ir pieejama Komisijas dienestu darba dokumentā.

- 24. pants. Bērnu tiesības;
- 26. pants. Invalīdu integrācija.

Pasākumi tiks veikti saskaņā ar ES tiesību aktiem par persondatu aizsardzību, jo īpaši Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2016/679⁴³ par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti (Vispārīgā datu aizsardzības regula).

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Šai iniciatīvai nebūs vajadzīgi papildu resursi no ES budžeta.

5. CITI ELEMENTI

• Īstenošanas plāni un uzraudzīšanas, izvērtēšanas un ziņošanas kārtība

Lai atbalstītu īstenošanu, Komisija pārskatīs nacionālos rīcības plānus, kas dalībvalstīm jāizstrādā 2025.–2030. gadam, un 2026. gadā sagatavos pārskata ziņojumu.

Komisija plāno ziņot par ieteikuma īstenošanu stratēģiskajā satvarā Eiropas sadarbībai izglītības un mācību jomā ceļā uz Eiropas izglītības telpu un turpmāk.

• Paskaidrojošie dokumenti (direktīvām)

Nav piemērojams

• Detalizēts konkrētu priekšlikuma noteikumu skaidrojums

Politikas priekšlikums nodrošina visaptverošu sistēmu mācību mobilitātei labvēlīgu apstākļu uzlabošanai, problēmu risināšanai un stimulu nodrošināšanai. Tā mērķis ir padarīt mācību mobilitāti par visu izglītības un apmācības veidu neatņemamu sastāvdaļu, stiprināt valodu apguvi un virzīties uz ārvalstīs pavadītu mācību periodu rezultātu automātisku atzīšanu ES iekšienē. Tā mērķis ir arī padarīt mācību mobilitāti iekļaujošāku un pieejamāku, aicinot dalībvalstis veikt turpmākus pasākumus, lai sniegtu norādījumus, atbilstošu finansējumu un cita veida atbalstu cilvēkiem ar ierobežotām iespējām. Turklāt priekšlikuma mērķis ir padarīt mācību mobilitāti vidiski ilgtspējīgāku, izmantot digitālās tehnoloģijas, lai to stimulētu, un popularizēt ES vērtības. Priekšlikuma mērķis ir arī atvieglot ciešāku sadarbību ar galvenajām trešām valstīm, kā paredzēts talantu partnerību iniciatīvā, popularizējot ES kā pievilcīgu mācību, apmācības un studiju galamērķi talantiem no trešām valstīm, kā arī uzlabojot taisnīgu un pārredzamu trešo valstu kvalifikāciju, arī daļēju un iepriekšēju mācību, atzīšanu.

Pievienotajā dienestu darba dokumentā ir izklāstīti jaunākie pētījumos gūtie pierādījumi un dažādu apspriešanu rezultāti ierosinātā ieteikuma atbalstam.

⁴³ *OV L 119, 4.5.2016., 1.–88. lpp..*

Priekšlikums

PADOMES IETEIKUMS

Eiropa kustībā — mācību mobilitātes iespējas visiem

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 165. un 166. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

- (1) 2017. gada 25. marta Romas deklarācijā ES vadītāji apņēmas strādāt pie tā, lai izveidotu Savienību, kurā jaunieši gūst labāko izglītību un apmācību un var studēt un atrast darbu visā kontinentā.
- (2) Mācību mobilitāte ir izrādījusies ļoti vērtīga, lai izglītojamie iegūtu kompetences⁴⁴, kuras vajadzīgas personības izaugsmei, izglītībai un profesionālai pilnveidei. Pārrobežu mācību pieredze palielina starpkultūru izpratni un palīdz attīstīt kopēju Eiropas identitāti. Turklāt gan ienākošās, gan izejošās mācību mobilitātes organizēšana ir spēcīgs stimuls izglītības un mācību iestādēm, kā arī neformālās un ikdienējās izglītības nodrošinātājiem uzlabot piedāvāto mācību kvalitāti.
- (3) Mācību mobilitāte ir svarīga, lai palīdzētu novērst prasmju nepietiekamību ES, jo īpaši to prasmju nepietiekamību, kas nepieciešamas, lai īstenotu zaļo un digitālo pārkārtošanos un izglītojamo pāreju uz darba tirgu. Mācīšanās darbavietā, tostarp citā valstī pavadītie periodi, palīdz apgūt prasmes un uzlabo nodarbināmību. Mācību mobilitāte var arī veicināt trešo valstu valstspiederīgo integrāciju ES darba tirgū.
- (4) Lai izveidotu Eiropas izglītības telpu, ir būtiski nodrošināt mācību mobilitātes iespējas visiem. Komisijas 2020. gada 30. septembra paziņojumā par Eiropas izglītības telpas izveidi līdz 2025. gadam⁴⁵ tika paziņots par mācību mobilitātes sistēmas atjaunināšanu, Padomes 2011. gada ieteikuma “Jaunatne kustībā – jauniešu mācību mobilitātes veicināšana”⁴⁶ atjaunināšanu un par politikas satvara izstrādi skolotāju mācību mobilitātei, lai vairāk izglītojamo un skolotāju gūtu labumu no mobilitātes. Ar šo ieteikumu atjaunina Padomes 2011. gada ieteikumu, lai uzlabotu tā noteikumus, paplašinātu mācību mobilitātes iespējas — ietverot ne tikai jauniešus, bet arī dažāda vecuma izglītojamus un darbiniekus — un pievērstu uzmanību jauniem mācību modeļiem, arī jaukta tipa mācībām.

⁴⁴ Atbilstīgi Padomes 2018. gada 22. maija ieteikumam par galvenajām kompetencēm mūžizglītībā (OV C 189, 4.6.2018., 1.–13. lpp.) kompetence ir zināšanu, prasmju un attieksmes kombinācija.

⁴⁵ [COM\(2020\) 625 final](#)

⁴⁶ OV C 199, 7.7.2011., 1. lpp.

- (5) Padomes 2021. gada 18. februāra Rezolūcijas par stratēģisku satvaru Eiropas sadarbībai izglītības un mācību jomā ceļā uz Eiropas izglītības telpu un turpmāk (2021–2030)⁴⁷ viena no stratēģiskajām prioritātēm ir padarīt mūžizglītību un mobilitāti iespējamu ikvienam. Padomes 2023. gada 16. maija rezolūcijā "Eiropas izglītības telpa. Raugoties līdz 2025. gadam un pēc tam"⁴⁸ ir uzsvērts, ka Eiropas izglītības telpas izveidē ļoti svarīgi ir apzināt un likvidēt atlikušos šķēršļus mācību un mācīšanas mobilitātei, vienlaikus veicinot iekļaujošu, ilgtspējīgu un līdzsvarotu mobilitāti.
- (6) Eiropas Profesionālās izglītības attīstības centra (*Cedefop*) apkopotie dati liecina, ka valstīm ir jāpastiprina centieni sava vidējā snieguma uzlabošanā, sniedzot visaptverošu atbalstu profesionālās izglītības un apmācības (PIA) izglītojamo mobilitātei, jo īpaši mācekļiem. Nacionālo ieviešanas plānu analīze⁴⁹ Padomes 2020. gada 24. novembra ieteikumā par PIA ilgtspējīgai konkurētspējai, sociālajam taisnīgumam un noturībai⁵⁰ liecina, ka tikai aptuveni puse dalībvalstu noteica kā prioritāti pasākumus mobilitātes veicināšanai PIA jomā.
- (7) Padomes 2018. gada 15. marta ieteikuma par Eiropas satvaru kvalitatīvai un rezultatīvai mācekļībai⁵¹ īstenošanas analīze⁵² un *Cedefop* secinājumi⁵³ liecina, ka mācekļu mobilitāte joprojām nav pietiekami attīstīta un ir jādara vairāk, lai viņi varētu piedalīties mobilitātes apmaiņā.
- (8) Padomes 2022. gada 5. aprīļa secinājumos par skolotāju un pasniedzēju mobilitātes uzlabošanu⁵⁴ ir izteikts aicinājums veicināt un paplašināt skolotāju un pasniedzēju mobilitāti, lai tā kļūtu par viņu apmācības un karjeras kopīgu iezīmi.
- (9) ES jaunatnes stratēģijas⁵⁵ īstenošanas analīze liecina, ka ir jāpieliek lielākas pūles, lai visiem jauniešiem un jaunatnes darbiniekiem nodrošinātu efektīvu piekļuvi mobilitātes iespējām. Tas ietver brīvprātīgo darbu pilsoniskās sabiedrības jomā un turpmāku darbu pie iedarbīgām sistēmām neformālās un ikdienējās izglītības mobilitātē iegūto kompetenču atzīšanai sinerģijā ar Padomes 2022. gada 5. aprīļa ieteikumu par brīvprātīgo jauniešu mobilitāti Eiropas Savienībā⁵⁶.
- (10) Nepietiekamas svešvalodu zināšanas joprojām ir viens no galvenajiem šķēršļiem, lai uzsāktu mācību mobilitāti, mācības un darbu ārvalstīs un lai pilnībā atklātu Eiropas kultūras daudzveidību. Vienlaikus svešvalodu kursu piedāvājums var mudināt izglītojamos no citas valsts iesaistīties mācību mobilitātē.
- (11) Ziņojumā par to, kā tiek īstenots Padomes ieteikums par kvalifikācijas un ārvalstīs pavadītu mācību periodu automātisku atzīšanu⁵⁷, kā arī saistītajos Padomes

⁴⁷ OV C 66, 26.2.2021., 1.–21. lpp.

⁴⁸ OV C 185, 26.5.2023., 5. lpp.

⁴⁹ *Briefing note – Working together towards attractive, inclusive, innovative, agile and flexible VET*; *Cedefop*. Saite: <https://www.cedefop.europa.eu/en/publications/9180>.

⁵⁰ OV C 417, 2.12.2020., 1. lpp.

⁵¹ OV C 153, 2.5.2018., 1. lpp.

⁵² Saite: <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=89&furtherNews=yes&langId=en&newsId=10070>.

⁵³ *Enablers and disablers of cross-border long-term apprentice mobility: evidence from country- and project-level investigations*. Saite: https://www.cedefop.europa.eu/files/2021-10/3089_en.pdf.

⁵⁴ OV C 167, 21.4.2022., 2. lpp.

⁵⁵ Komisijas dienestu darba dokuments, kas pievienots Komisijas paziņojumam Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai par ES jaunatnes stratēģijas (2019.–2021. gadam) īstenošanu.

⁵⁶ OV C 157, 11.4.2022., 1.–9. lpp.

⁵⁷ [COM\(2023\) 91 final](#).

secinājumos⁵⁸ uzsvērts, ka ir jāpieliek ievērojamas papildu pūles, lai automātiskā atzīšana ES kļūtu par realitāti. Augstākās izglītības jomā ir būtiski uzlabojusies valstu iestāžu izpratne par automātiskās atzīšanas jēdzienu. Tomēr atlikušās neatbilstības un nepietiekama pārredzamība ir būtiski faktori, kas attur izglītojamos no dalības mobilitātes aktivitātēs.

- (12) Mācību mobilitātes veicināšana ar trešām valstīm var padarīt Eiropas izglītības sistēmas pievilcīgākas pārējai pasaulei un piesaistīt talantus to izglītības iestādēm. Starptautiskā sadarbība izglītības un apmācības jomā, tostarp mācību mobilitātes jomā, ir būtiska, lai īstenotu ES ģeopolitiskās prioritātes, jo īpaši *Global Gateway*, un lai sasniegtu ilgtspējīgas attīstības mērķus 2030. gadam.
- (13) Priekšrocības, ko var gūt, veicinot ierobežotām iespējām pakļautu cilvēku piekļuvi mācību mobilitātei, ir īpaši būtiskas, un šis iekļaušanas mērķis ir programmas “*Erasmus+*” 2021.–2027. gadam pamatā. Ir ļoti svarīgi šo mērķi attiecināt arī uz citām mācību mobilitātes shēmām visā ES.
- (14) Iniciatīvas “Eiropas universitātes” mērķis ir sasniegt 50 % mobilitāti starp iesaistītajām iestādēm, savukārt, lai varētu izstrādāt kopīgu Eiropas grādu, mobilitāte ir jāiekļauj arī mācību programmās. Palielinātais *Erasmus+* budžets 2021.–2027. gadam palīdzēs īstenot ES mērķi un panākt, lai vairāk studentu vismaz vienu reizi mācību laikā iesaistītos mācību mobilitātē. Tāpēc ir svarīgi palielināt mācību mobilitātes mērķrādītāju, kas ir 20 % un pirmo reizi tika noteikts 2009. gadā saistībā ar Boloņas procesu. Kopš tā laika izstrādātie rīki kopā ar šajā ieteikumā ierosinātajiem pasākumiem veido pamatnosacījumus, lai vismaz 25 % augstākās izglītības absolventu iesaistītos mācību mobilitātē.
- (15) Pēdējā desmitgadē mācīšanās modeļi ir attīstījušies, tostarp Covid-19 pandēmijas dēļ, kas veicināja virtuālas un jaukta tipa mācības. Mācību mobilitātes iespēju paplašināšana, iekļaujot izglītojamos, pedagogus un darbiniekus visās izglītības un apmācības, jaunatnes un sporta nozarēs formālā, neformālā un ikdienējā vidē, mudināja izstrādāt arī elastīgus mācību mobilitātes formātus.
- (16) Būtu jāturpina atbalstīt pētnieku līdzsvarota mobilitāte, jo īpaši viņu karjeras sākumā, lai atbalstītu viņu personīgo izaugsmi un profesionālo pilnveidi un tādējādi veicinātu pētniecības un inovācijas sistēmas konkurētspēju Eiropā.
- (17) Šā ieteikuma mērķis ir veicināt Eiropas izglītības telpas izveidi līdz 2025. gadam. Izglītības kvalitātes vīzija paredz veicināt gan izglītojamo un skolotāju brīvību būt mobiliem, jo īpaši attiecībā uz cilvēkiem no nelabvēlīgas sociālās vides un personām ar invaliditāti, gan iestāžu brīvību sadarboties savā starpā Eiropā un ārpus tās. Iekļaujošām un vienlīdzīgām izglītības un apmācības sistēmām būtu jāatbalsta saliedēta sabiedrība un jāveido pamats aktīvai pilsonībai un jāuzlabo nodarbināmība. Dalībvalstis tiek aicinātas paredzēt mācību mobilitātei labvēlīgus nosacījumus, novērst šķēršļus un nodrošināt stimulus, kas ir pielāgoti izglītojamo, pedagogu un darbinieku konkrētām vajadzībām dažādās nozarēs.
- (18) Šā ieteikuma mērķis ir arī veicināt ciešāku sadarbību ar galvenajām trešām valstīm, kā paredzēts talantu partnerību iniciatīvā, popularizējot ES kā pievilcīgu mācību, apmācības un studiju galamērķi talantīgiem cilvēkiem no trešām valstīm.

⁵⁸

[OV C 185, 26.5.2023., 44.–50. lpp.](#)

- (19) Šā ieteikuma mērķis ir atgādināt par pastāvošo sinerģiju un papildināmību starp ES programmām, kas attiecas uz mācību mobilitāti, piemēram, *Erasmus+* un Eiropas Solidaritātes korpusu, kā arī citiem finansēšanas instrumentiem ES, starptautiskā, valsts un reģionālā līmenī, piemēram, kohēzijas politikas fondiem, jo īpaši Eiropas Sociālo fondu Plus un tā iniciatīvu “Tiecies, mācies, apgūsti, sasniedz”(ALMA).
- (20) Šā ieteikuma mērķis ir arī stimulēt skolotāju un mācekļu mācību mobilitāti, izmantojot īpašus politikas satvarus, kā norādīts pielikumos. Skolās trūkst skolotāju, un mācību mobilitātei būtu jāpalielina profesijas pievilcība. Skolotāji, kuri ir guvuši mobilitātes pieredzi, var iedvesmot izglītojamos un palīdzēt veicināt transnacionālu un starptautisku sadarbību. Padomes secinājumos par skolotāju un pasniedzēju mobilitātes uzlabošanu viņu sākotnējā un tālākizglītībā un mācībās ir uzsvērtā mācību mobilitātes ārvalstīs pozitīvā ietekme uz skolotāju profesionālo pilnveidi, kā arī uz izglītības sistēmām, vienlaikus apzinot šķēršļus mobilitātei. Arī mācekļi saskaras ar konkrētiem šķēršļiem, kas saistīti ar mācīšanās darbavietā īpašājo specifiku. Viņu mobilitātei būtu jāpalīdz novērst prasmju nepietiekamību, jāatbalsta zaļā un digitālā pārkārtošanās un jāuzlabo nodarbināmība, jo īpaši jauniešu nodarbināmība,

ATZĪST, KA:

- (21) Šajā ieteikumā ir izmantota tā pati “mācību mobilitātes” definīcija, kas Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2021/817 (2021. gada 20. maijs), ar ko izveido programmu “*Erasmus+*”. Tā ir fiziska pārvietošanās uz valsti, kas nav pastāvīgās dzīvesvietas valsts, lai studētu, piedalītos mācībās vai neformālā vai ikdienējā izglītībā. Šis ieteikums aptver gan ES iekšējo, gan starptautisko mācību mobilitāti uz ES un no tās.
- (22) Šajā ieteikumā mācību mobilitāte aptver izglītojamos un darbiniekus visās mūžizglītības nozarēs, tostarp skolas izglītībā, augstākajā izglītībā, profesionālajā izglītībā un apmācībā, pieaugušo izglītībā, kā arī jauniešu, jaunatnes darbinieku un pirmsskolas izglītības un aprūpes jomā un sporta jomā. Tā aptver visu veidu mācību mobilitāti, tostarp īstermiņa mobilitāti, grupu mobilitāti, jaukta tipa mobilitāti, kredītpunktu mobilitāti un grādu mobilitāti.
- (23) Lai sasniegtu mācību mobilitātes mērķrādītāju, augstākajā izglītībā iekļautās mobilitātes darbības ietver vismaz divus mēnešus ilgu izejošo mobilitāti, kas ietver gan stažēšanos, gan studiju mobilitāti, un īsāku mobilitāti, kas sastāv no vismaz trim Eiropas kredītpunktu pārneses un uzkrāšanas sistēmas (*ECTS*) kredītpunktiem. Tās var būt vai nu pilnībā fiziskas, vai jaukta tipa, ko veido gan virtuālais, gan fiziskais komponents. Mērķrādītājs ir aprēķināts absolventu līmenī, pamatojoties uz to absolventu skaitu, kuri vismaz vienu reizi studiju laikā piedalās mācību mobilitātē.
- (24) Reaģējot uz aicinājumiem⁵⁹ attiecībā uz PIA studentu mācību mobilitāti ārvalstīs noteikt vērienīgāku mērķrādītāju nekā pašreizējie 8 %, šajā ieteikumā ir ierosināts līdz 2030. gadam panākt, ka mācību mobilitātē piedalās vismaz 15 % PIA apguvēju, tostarp mācekļu. PIA mērķrādītāja pamatā ir rādītājs, kas noteikts Padomes secinājumos par mācību mobilitātes kritēriju (2011/C372/08)⁶⁰ un Padomes ieteikumā par profesionālo izglītību un apmācību ilgtspējīgai konkurētspējai, sociālajam

⁵⁹ Tostarp Eiropas Parlamenta rezolūcija par Padomes ieteikumu par profesionālo izglītību un apmācību ilgtspējīgai konkurētspējai, sociālajam taisnīgumam un noturībai.

⁶⁰ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?from=LV&uri=CELEX%3A52011XG1220%2806%29>

taisnīgumam un noturībai. Tas ir to izglītojamo un mācekļu īpatsvars, kuri ir uzņēmti profesionālās vidējās izglītības un pēcvidusskolas līmeņa programmās un kuri studiju laikā ir piedalījušies mobilitātes periodā ārvalstīs. Tas ietver dalībniekus ar elastīgām mobilitātes iespējām, piemēram, tām, ko piedāvā *Erasmus+* (piemēram, īstermiņa mobilitāte, grupu mobilitāte, jaukta tipa mobilitāte, mobilitāte, kas saistīta ar piedalīšanos prasmju konkursos).

- (25) Atbilstīgi Regulai (ES) 2021/817 “ierobežotām iespējām pakļauti cilvēki” ir tie, kas saskaras ar šķēršļiem, kuri liedz viņiem efektīvi izmantot Programmā paredzētās iespējas ekonomisku, sociālu, kultūras, ģeogrāfisku vai ar veselību saistītu iemeslu dēļ, savas migrantu izcelsmes dēļ vai tādu iemeslu dēļ kā invaliditāte vai mācīšanās grūtības, vai jebkāda cita iemesla dēļ, tostarp tāda iemesla, kas varētu būt par cēloni diskriminācijai saskaņā ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 21. pantu.
- (26) Šajā ieteikumā un saskaņā ar programmu “*Erasmus+*” un “Eiropas Solidaritātes korpuss” iekļaušanas un daudzveidības stratēģijas īstenošanas pamatnostādņem⁶¹ mācību mobilitātes šķēršļi ir invaliditāte, veselības problēmas, šķēršļi, kas saistīti ar izglītības un apmācības sistēmām, kultūras atšķirības, sociālie šķēršļi, ekonomiskie šķēršļi, šķēršļi, kas saistīti ar diskrimināciju, un ģeogrāfiskie šķēršļi,

ATZINĪGI NOVĒRTĒ KOMISIJAS NOLŪKU, PAMATOJOTIES UZ ESOŠAJĀM INICIATĪVĀM, PALĪDZĒT ĪSTENOT ŠO IETEIKUMU UN NOSTIPRINĀT PIERĀDĪJUMU BĀZI PAR MĀCĪBU MOBILITĀTI:

- (27) Izstrādājot pamatnostādnes šā ieteikuma 12. punktā minēto rīcības plānu sagatavošanai, kā arī sagatavojot pārskata ziņojumu par šiem plāniem, lai atbalstītu mācīšanās no līdzbiedriem un labas prakses apmaiņas iespējas;
- (28) Turpinot atbalstīt šā ieteikuma īstenošanu, pamatojoties uz Eiropas izglītības telpas pārvaldībā iesaistīto ekspertu grupu sadarbību un to kopīgu izveidi;
- (29) Veicinot un atbalstot jauniešu līdzdalību mācību mobilitātes stratēģiju un programmu izstrādē un īstenošanā valsts, vietējā un Eiropas līmenī;
- (30) Ar programmu “*Erasmus+*” un “Eiropas Solidaritātes korpuss” palīdzību turpinot pilnveidot, veicināt un sniegt atbalstu tādu ES rīku izmantošanā, kas atbalsta mācību periodu īstenošanu ārvalstīs, piemēram, Eiropas studenta kartes iniciatīva, Valodas atbalsts tiešsaistē, Eiropas skolu izglītības platforma, Eiropas Jaunatnes portāls, platforma “Vispārējā apmācība tiešsaistē”, *Youthpass* un *Europass*;
- (31) Ar programmas “*Erasmus+*” palīdzību turpinot pilnveidot, veicināt un sniegt atbalstu tādu ES rīku izmantošanā, kas atbalsta ārvalstīs pavadītu mācību periodu rezultātu un apliecinājumu pārredzamību un atzīšanu, jo īpaši platformas *Youthpass* un *Europass / Europass Mobility*, tostarp izmantojot semantisko sadarbību ar Eiropas Mācību modeļa un Eiropas digitālo mācīšanās apliecinājumu starpniecību;
- (32) Turpinot pilnveidot un sniegt atbalstu Eiropas universitāšu aliansēm, tostarp izmantojot programmu “*Erasmus+*” un politikas atbalstu, ļaujot tām pilnībā īstenot savu potenciālu un darboties kā paraugam augstākās izglītības nozarē, stimulējot netraucētu un integrētu mobilitāti Eiropas starpuniversitāšu pilsētīnās, veicinot

⁶¹ Programmu “*Erasmus+*” un “Eiropas Solidaritātes korpuss” iekļaušanas un daudzveidības stratēģijas īstenošanas pamatnostādnes, saite: <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/document/implementation-guidelines-erasmus-and-european-solidarity-corps-inclusion-and-diversity-strategy>

mikroapliecinājumu izmantošanu un gatavojoties iespējamam kopīgam Eiropas grādam;

- (33) Sniegtot turpmāku atbalstu no programmas “*Erasmus+*”, veicinot dalībvalstu sadarbību un savstarpēju mācīšanos, lai nodrošinātu kvalifikāciju un ārvalstīs pavadītu mācību periodu rezultātu automatisku atzīšanu visos izglītības un apmācības nozares līmeņos, tostarp virtuālajā un jaukta tipa apmācībā;
- (34) Turpinot atbalstīt dalībvalstis visaptverošas pieejas valodu mācīšanai un apguvei izstrādē, jo īpaši izmantojot mācīšanās no līdzbiedriem aktivitātes, popularizējot tādas iniciatīvas un pasākumus kā, piemēram, Eiropas Valodu diena, un sadarbību ar ieinteresētajām personām un starptautiskām organizācijām, piemēram, Eiropas Padomi un ESAO, inovatīvu valodu apguves rīku izstrādē;
- (35) Veicinot sinerģiju un papildināmību starp ES programmām, kas attiecas uz mācību mobilitāti, piemēram, “*Erasmus+*” un “Eiropas Solidaritātes korpuss”, kā arī citiem finansēšanas instrumentiem ES, starptautiskā, valsts un reģionālā līmenī, piemēram, kohēzijas politikas fondiem, jo īpaši Eiropas Sociālo fondu Plus un Eiropas Reģionālās attīstības fonda programmām, lai maksimāli palielinātu to darbību ietekmi, kas veicina mācību mobilitātes iespējas, tostarp atbalstot rīku un stratēģiju īstenošanu, lai palielinātu ierobežotām iespējām pakļautu cilvēku līdzdalību;
- (36) Palīdzot dalībvalstīm reformēt un uzlabot mācību mobilitātes sistēmas valsts un vairāku valstu līmenī;
- (37) Kartējot esošo finansēšanas instrumentu intervences jomas ES, starptautiskā, valsts vai reģionālā līmenī, lai palielinātu izpratni par to potenciālajām darbībām un labo praksi mācību mobilitātes atbalstam un veicinātu attiecīgo ieinteresēto personu rezultatīvu sinerģisku pieeju;
- (38) Sadarbojoties ar dalībvalstīm un attiecīgajām ieinteresētajām personām, lai turpinātu uzlabot datu kvalitāti un pieejamību un izstrādātu ES līmeņa datu vākšanas un analīzes metodiku, tostarp apsekojumus, piemēram, Eiropas absolventu apzināšanas aptauju, par mācību mobilitāti visās izglītības un apmācību, kā arī jaunatnes nozarēs, kurā varētu ņemt vērā arī iekļautību un teritoriālās atšķirības, pilnībā ievērojot ES datu aizsardzības tiesību aktus;
- (39) Pārskatot Mobilitātes progresu ziņojumu, cieši sadarbojoties ar dalībvalstu ekspertiem, lai uzraudzītu šā ieteikuma īstenošanu un paplašinātu to, aptverot visas izglītības un apmācības, kā arī jaunatnes nozares,

IR PIENĒMUSI ŠO IETEIKUMU UN IESAKA DALĪBVALSTĪM:

Saskaņā ar valsts skolu izglītības, profesionālās izglītības un apmācības, augstākās izglītības un pieaugušo izglītības sistēmu, kā arī jaunatnes un sporta nozaru iezīmēm:

- a) veicināt izglītojamo, pedagogu un darbinieku netraucētu pārvietošanos Eiropas izglītības telpā, lai atbalstītu viņu prasmju kopuma pilnveidi visās jomās, jo īpaši to kompetenču pilnveidi, kas ir būtiskas zaļās un digitālās pārkārtošanās kontekstā, veidotu uzticēšanos un sapratni starp izglītības un apmācības sistēmām, jaunatnes un sporta nozarēm un veicinātu aktīvu pilsonību;
- b) izstrādāt mācību mobilitātes shēmas, kas ir iekļaujošas, vidiski ilgtspējīgas, gūst labumu no digitālo tehnoloģiju izmantošanas un popularizē kopējās ES vērtības;

- c) noteikt jaunus ES līmeņa mērķrādītājus un strādāt, lai tos sasniegtu līdz 2030. gadam:
  - vismaz 25 % augstākās izglītības absolventu ar mācību mobilitātes pieredzi;
  - vismaz 15 % profesionālās izglītības un apmācības izglītojamo, kas gūst labumu no mācību mobilitātes ārvalstīs;
  - visās izglītības un apmācības nozarēs, kā arī jaunatnes un sporta sistēmās vismaz 20 % no visiem izglītojamajiem, kas gūst labumu no mācību mobilitātes ārvalstīs, ir ierobežotām iespējām pakļauti cilvēki;
- d) izveidot strukturālu sadarbību ar ieinteresētajām personām mācību mobilitātes jomā, lai īstenotu šo ieteikumu.

(1) Nodrošināt sistēmiskas mācību mobilitātes iespējas:

- a) padarot mācību mobilitāti ārvalstīs par skolas izglītības, profesionālās izglītības un apmācības, mācekļības, augstākās izglītības un pieaugušo izglītības un apmācības sistēmu standarta un neatņemamu daļu, visās izglītības un apmācības programmās paredzot iespēju iesaistīties mobilitātes periodos ārvalstīs, izmantojot elastīgus mobilitātes logus, izvēles kursus un citas iespējas;
- b) atbalstot izglītības un apmācības pakalpojumu sniedzējus, lai tie izstrādātu un īstenotu arvien vairāk kopīgu pārrobežu aktivitāšu, tostarp kopīgas programmas, kurās var iegūt kopīgus grādus, pēc iespējas labāk izmantojot Eiropas iniciatīvas, jo īpaši Eiropas universitāšu alianses, profesionālās izcilības centrus, nacionālās PIA grupas, inovācijas alianses un *Erasmus+* skolotāju akadēmijas; izmantojot Eiropas universitāšu alianses pieredzi, kur izvirzīts mērķis piedāvāt fiziskas, virtuālas un jaukta tipa mobilitātes iespējas 50 % studentu;
- c) veicinot un iekļaujot ienākošo un izejošo mācību mobilitāti neformālajā un ikdienējā izglītībā, jaunatnes darbā un brīvprātīgā darba vidē kā vērtīgas un dzīvotspējīgas mobilitātes iespējas visiem izglītojamajiem un darbiniekiem, tostarp izmantojot izpratnes veicināšanas, informēšanas pasākumus un citu atbalstu neformālās un ikdienējās izglītības nodrošinātājiem, vietējām un reģionālajām pašvaldībām, jauniešu centriem un pilsoniskās sabiedrības organizācijām;
- d) atbalstot kvalitātes kritēriju piemērošanu mācību mobilitātes aktivitāšu sagatavošanā, īstenošanā un pārraudzībā, tostarp pamatojoties uz kvalitātes standartiem, kas izstrādāti programmā “*Erasmus+*”, programmā “Eiropas Solidaritātes korpuss” un citās mācību mobilitātes shēmās, un lielāko uzmanību pievēršot šādu aktivitāšu pieejamībai un iekļautībai;
- e) atbalstot sadarbību starp struktūrām, kas pārvalda un īsteno finansēšanas instrumentus ES, starptautiskā, valsts vai reģionālā līmenī, lai nodrošinātu koordinētas aktivitātes, kas atbalsta un veicina mācību mobilitāti, vienlaikus nepieļaujot pārklāšanos un maksimāli palielinot resursu ietekmi;

(2) Uzlabot valodu apguvi:

- a) stiprinot valodu apguvi visos izglītības un apmācības posmos, kā arī jaunatnes un sporta sistēmās, tostarp nodrošinot daļu no mācību programmām citās ES

valodās, nevis valsts valodā(-s), lai paplašinātu mācību mobilitātes risinājumu un iespēju loku;

- b) atvieglot piekļuvi valodu izglītībai un apguvei, tostarp pieaugušiem iedzīvotājiem, lai uzlabotu daudzvalodu prasmes un dotu iedzīvotājiem iespēju pilnībā izmantot mācību mobilitātes, Eiropas izglītības telpas un nodarbinātības iespējas;

(3) Atbalstīt iesaistīšanos mācību mobilitātes aktivitātēs:

- a) veidojot mūžizglītības mobilitātes kultūru visos izglītības posmos no skolas izglītības līdz pieaugušo izglītībai un visās izglītības vidēs, tostarp izstrādājot dažādus mobilitātes formātus un aktivitātes, atbalstot nosūtītājas un uzņēmējas organizācijas to internacionalizācijas stratēģijas īstenošanā, palielinot izglītības iestāžu interesi par mobilo izglītojamo uzņemšanu un mudinot absolventu tīklus pilnveidot un veicināt mācību pieredzi vietējā līmenī;
- b) stimulējot sadarbību starp reģionālajām un vietējām iestādēm, izglītības un apmācības nodrošinātājiem, pilsoniskās sabiedrības organizācijām, nevalstiskajām organizācijām un privātām struktūrām, lai veicinātu un atbalstītu izejošo mācību mobilitāti, tostarp ierobežotām iespējām pakļautu cilvēku mobilitāti, un radītu labvēlīgu vidi ienākošajiem mācību mobilitātes dalībniekiem no ārvalstīm;
- c) mudinot iestādes un organizācijas, kas pārvalda mobilitātes shēmas, samazināt administratīvo slogu organizācijām un dalībniekiem un sniegt skaidrus norādījumus visā pieteikšanās procesā;
- d) atbalstot elastīgus mācību mobilitātes formātus, kas var paplašināt dalībnieku loku un būt atspēriena punkts ilgākiem mobilitātes periodiem, tostarp grupu mobilitātes aktivitātes, īstermiņa mobilitāti un jaukta tipa intensīvas programmas, kā arī jebkuru citu mācību pieredzi, kas var būt pamats mikroapliecinājumu saņemšanai saskaņā ar Eiropas pieeju mikroapliecinājumiem mūžizglītībā un nodarbināmībai;
- e) atzinīgi novērtējot to darbinieku darbu, kuri sagatavo un īsteno mācību mobilitātes projektus un aktivitātes, padarot to par izglītības un apmācības darbinieku un jaunatnes darbinieku profesijas neatņemamu un oficiāli atzītu daļu, jo īpaši attiecībā uz darba stundu kvotām un formālām prasībām attiecībā uz karjeru, un atzīstot darbinieku mobilitātes nozīmi izglītojamo mobilitātes sagatavošanā, veicināšanā un pēc tam atbalstīšanā;

(4) Sniegt informāciju par mācību mobilitātes iespējām:

- a) ieviešot mācību mobilitātes veicinātājus — koordinatorus, kontaktpunktus, vēstniekus vai īpašus mācību mobilitātes informācijas centrus — reģionālā vai vietējā līmenī, lai dalītos pieredzē ar reģionālajiem un vietējiem izglītības un apmācības nodrošinātājiem, pilsoniskās sabiedrības organizācijām un privātām struktūrām, atbalstītu iesaistīšanos mācību mobilitātes aktivitātēs un mudinātu šos koordinatorus veidot tīklus valsts un ES līmenī;
- b) piedāvājot izglītojamajiem mērķorientētu informāciju par mācību mobilitātes iespējām visā mūžizglītības ciklā, tostarp skolās un jauniešu centros, arī profesionālās izglītības un apmācības un pieaugušo izglītības nodrošinātājiem, jaunatnes darba un brīvprātīgā darba nodrošinātājiem, augstākās izglītības iestādēm un darba devējiem, pamatojoties uz mācību mobilitātes veicinātājiem

un integrējot informāciju par mācību mobilitātes iespējām skolu un profesionālajā orientācijā;

- c) popularizējot priekšrocības, ko sniedz mobilitātes periods ārvalstīs, un sniedzot padomus, ieteikumus un konsultācijas, jo īpaši ierobežotām iespējām pakļautiem izglītojamajiem, tostarp maksimāli izmantojot *Erasmus+* lietotni;
- d) mudinot uzņēmējas organizācijas nodrošināt netraucētu ienākošo izglītojamo uzņemšanu, tostarp nodrošinot informācijas un attiecīgo materiālu pieejamību;
- e) izveidojot saikni starp mācību mobilitāti un darbaspēka mobilitāti, savienojot mācību mobilitātes veicinātājus ar Eiropas nodarbinātības dienestu sadarbības tīkla (*EURES*) konsultantiem mobilitātes jomā;
- f) sniedzot informāciju par dzīves un darba apstākļiem uzņēmējās valstīs, izmantojot *EURES* portālā pieejamo informāciju par dzīves un darba apstākļiem visās dalībvalstīs un EBTA valstīs un īpašo sadaļu ES vietnē “Mācību stūrītis”, tostarp sasaistot šo informāciju ar valstu mācību mobilitātes portāliem;

(5) Atbalstīt mācību rezultātu pārredzamību un atzīšanu:

- a) veicinot ārvalstīs pavadītu mācību periodu rezultātu automātisku atzīšanu izglītības un apmācības nozarēs visos līmeņos, tostarp virtuālajā un jaukta tipa izglītībā, sniedzot norādījumus un apmācību izglītības un apmācības nodrošinātājiem un nodrošinot konsekveni atzīšanas lēmumu pieņemšanu;
- b) nodrošinot kvalifikāciju un ārvalstīs pavadīto mācību periodu rezultātu pilnīgu automātisku atzīšanu augstākajā izglītībā, pilnībā izmantojot pieejamās shēmas un rīkus, tostarp ar ārējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmas starpniecību nodrošinot pilnīgu *ECTS* īstenošanu saskaņā ar 2015. gada norādījumiem, īpašu uzmanību pievēršot mācību rezultātiem;
- c) mudinot izglītības un apmācības iestādes veidot lēmumu reģistru par mācību rezultātu atzīšanu, lai nodrošinātu lēmumu pieņemšanas konsekveni un pārskatāmību laika gaitā un starp dažādām iestāžu organizatoriskajām struktūrām un izpratni par automātiskās atzīšanas jēdzienu un definīciju;
- d) atbalstot to kompetenču pilnīgu atzīšanu, kas iegūtas mācību mobilitātē neformālajā un ikdienējā izglītībā, jaunatnes darbā un brīvprātīgā darba vidē, veicinot sadarbību atzīšanas procedūrās starp attiecīgajām iestādēm dažādās izglītības un apmācības nozarēs, neformālās izglītības nodrošinātājiem un pilsoniskās sabiedrības organizācijām, lai neformālās un ikdienējās izglītības rezultātus varētu vieglāk izmantot formālajā izglītībā un darba tirgū;
- e) palīdzot izglītības un apmācības nodrošinātājiem, kā arī jauniešu mācību mobilitātes aktivitāšu, jaunatnes darba un brīvprātīgā darba organizētājiem sistēmiski izmantot ES sistēmas un instrumentus, arī *Europass*, Eiropas prasmju, kompetenču un profesiju daudzvalodu klasifikāciju, Eiropas digitālos mācīšanās apliecinājumus, Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūru, *Europass Mobility* un *Youthpass* un/vai valstu ietvarstruktūras, lai atbalstītu mācību mobilitātē iegūto kompetenču identificēšanu, dokumentēšanu, novērtēšanu un attiecīgā gadījumā sertifikāciju;
- f) veicot pasākumus, lai ratificētu *UNESCO* Vispārējo konvenciju par augstākās izglītības kvalifikāciju atzīšanu, lai uzlabotu trešo valstu kvalifikāciju, kā arī daļējas un iepriekšējās izglītības taisnīgu un pārredzamu atzīšanu; publicējot

informāciju par trešo valstu kvalifikāciju atzīšanas procesiem un salīdzināmību ar valsts kvalifikācijām;

- g) izmantojot politisko sadarbību, jo īpaši Boloņas procesa vispārīgo politikas dialogu un atzīšanas iestāžu un kvalitātes nodrošināšanas aģentūru sadarbību, lai attīstītu trešo valstu augstākās izglītības iestāžu spējas un saskaņotu kvalitātes nodrošināšanas procesus, lai maksimāli palielinātu trešo valstu studentu mācību mobilitātes rezultātus un nodrošinātu pilnīgu mobilitātes perioda atzīšanu studenta grāda iegūšanai mītnes valstī;

(6) Atbalstīt pāreju uz darba tirgu un darba mobilitāti:

- a) atvieglot pāreju no mācību mobilitātes uz darba mobilitāti, palīdzot mobilajiem izglītojamajiem, kā arī skolotājiem, pasniedzējiem, citiem pedagogiem un jaunatnes darbiniekiem piekļūt atbalstam, ko darba meklētājiem sniedz valstu nodarbinātības dienesti un *EURES*;
- b) palīdzot izglītojamajiem, arī tiem, kas nesen pabeiguši skolu, izmantojot *Erasmus+*, stažēties ārvalstīs, lai attīstītu savas uzņēmējdarbības, novatoriskās, radošās un starpkultūru prasmes;
- c) mudinot attiecīgās organizācijas uzņemt praktikantus no ārvalstīm, tostarp ar investīcijām, izpratnes veicināšanu un pieejamu informāciju;

(7) Padarīt mācību mobilitāti iekļaujošāku un pieejamāku:

- a) nosakot valsts vai reģionālā līmenī tādus mācību mobilitātes mērķrādītājus, kas palīdzētu sasniegt c) apakšpunktā noteikto ES līmeņa iekļaušanas mērķrādītāju, un izstrādājot īpašus pasākumus, lai atbalstītu ierobežotām iespējām pakļautu cilvēku mobilitāti;
- b) nodrošinot, ka mācību mobilitāte ir pieejama personām ar invaliditāti, novēršot šķēršļus un apmierinot viņu vajadzības jau mācību aktivitātes plānošanas sākumposmā;
- c) nodrošinot tāda līmeņa atbalstu, kas nepieciešams, lai mācību mobilitāte būtu pieejama ierobežotām iespējām pakļautiem cilvēkiem, tostarp nodrošinot atbilstošu finansējumu valsts vai reģionālā līmenī un veicinot sinerģiju starp dažādiem ES, starptautiskajiem, valsts un reģionālajiem finansēšanas instrumentiem;
- d) sniedzot precīzu un savlaicīgu informāciju par pieejamo mācību mobilitātes finansējumu, maksājumu veikšanas laiku un citu izglītojamajiem pieejamo atbalstu;
- e) veicinot dotāciju pilnīgu vai daļēju priekšapmaksu un atļaujot dotāciju un aizdevumu pārsamību. Saskaņā ar valsts tiesību aktiem mudinot minētās dotācijas neaplikt ar nodokļiem un neatvilkt no tām sociālās iemaksas, kā arī piemērojot tādus pašus noteikumus dotācijām, ko personām piešķir publiskie vai privātie tiesību subjekti; un informējot mobilos dalībniekus par procesuālajām prasībām attiecībā uz ienākumu aplikšanu ar nodokli;
- f) atvieglot mācību mobilitāti ārvalstīs, kopā ar attiecīgajām valsts un vietējām iestādēm risinot mobilajiem izglītojamajiem pieejamo studentu mājokļu nepietiekamības problēmu;
- g) saskaņā ar ES un valsts tiesību aktiem nodrošinot atbilstošu mobilo dalībnieku, arī mācekļu, praktikantu, jauno pētnieku un jaunatnes darbinieku, jo īpaši

nepilngadīgo, aizsardzību attiecībā uz apdrošināšanu, darba standartiem, veselības un drošības prasībām, nodokļiem, sociālo nodrošinājumu, tostarp piekļuvi veselības aprūpei, un attiecīgā gadījumā iespēju uzkrāt tiesības uz pensiju;

(8) Padarīt mācību mobilitāti vidiski ilgtspējīgāku:

- a) attiecīgā gadījumā padarot par mācību mobilitātes pieredzes neatņemamu daļu ceļošanu ar ilgtspējīgākiem transporta līdzekļiem no mācību mobilitātes galamērķiem un uz tiem, kā arī mobilitātes periodos un nodrošinot atbilstošu finansējumu, kā arī norādījumus par ilgtspējīgu ceļošanu;
- b) palīdzot izglītības un apmācības nodrošinātājiem un pilsoniskās sabiedrības organizācijām, kas organizē mācību mobilitātes aktivitātes, integrēt ilgtspējas aspektus savās ikdienas aktivitātēs, izmantojot apmācības, pamatnostādnes un labas prakses apmaiņu;
- c) atbalstot izglītības un apmācības nodrošinātājus mērķrādītāju noteikšanā un uzraudzības pasākumu organizēšanā, lai samazinātu siltumnīcefekta gāzu emisijas, ko rada mācību mobilitāte;

(9) Izmantot digitālās tehnoloģijas, lai atvieglotu mācību mobilitāti:

- a) atbalstot tādu sadarbspējīgu IT sistēmu izstrādi un izmantošanu, kuru pamatā ir kopīgi Eiropas standarti izglītojamajiem, pedagogiem un darbiniekiem, pilnībā ievērojot piemērojamās datu aizsardzības tiesību aktus, lai pārvaldītu un reģistrētu mācību mobilitātes pieredzi un lai organizācijas varētu sniegt informāciju par mobilitātes iespējām, pārvaldīt mobilitāti, atbalstīt automatisku atzīšanu un samazināt administratīvo slogu, tostarp pilnībā izmantojot Eiropas studenta kartes iniciatīvas sniegtās iespējas un *Europass* platformas piedāvātos rīkus, cita starpā, digitalizējot mācīšanās apliecinājumus, izmantojot Eiropas mācīšanās digitālo apliecinājumu infrastruktūru;
- b) sniedzot ieguldījumu iniciatīvās, kas atbalsta pētnieku mobilitāti un nodrošinot attiecīgu informāciju un atbalsta pakalpojumus, tostarp *EURAXESS*⁶² un gaidāmajā EPT Talantu platformā⁶³;
- c) sniedzot finansiālu un cilvēkresursu atbalstu izglītības un apmācības nodrošinātājiem un pilsoniskās sabiedrības organizācijām, ļaujot tiem vajadzības gadījumā izveidot un izmantot digitālos rīkus savā līmenī un/vai izmantot esošos digitālos rīkus, lai papildinātu fizisko mobilitāti;
- d) atbalstot kvalitatīvu jaukta tipa un virtuālās mobilitātes formātu izstrādi, pielāgojot esošās valsts sistēmas, lai nodrošinātu vairāk papildu inovatīvus mobilitātes formātus, kuros tiek izmantotas digitālās tehnoloģijas;

(10) Popularizēt ES vērtības, izmantojot mācību mobilitāti:

- a) mudinot visus izglītojamās, pedagogus un darbiniekus mācību mobilitātes periodā ārvalstīs piedalīties uzņēmējas kopienas dzīvē, tostarp brīvprātīgā darba aktivitātēs;

⁶² *EURAXESS – Researchers in Motion* ir vienas pieturas aģentūra pētniekiem un inovatoriem, kuri vēlas uzlabot savu profesionālo pilnveidi un personības izaugsmi, pārceloties uz citām valstīm.

⁶³ Šīs darbības, ko atbalsta pamatprogramma “Apvārsnis Eiropa”, mērķis ir veicināt pētniecības un inovācijas jomas talantu profesionālo sadarbību un nodarbinātību dažādās nozarēs.

- b) bagātinot mācību mobilitātes pieredzi ar apmācībām starpkultūru izpratnes, pilsoniskās iesaistes, digitālās un plašsaziņas līdzekļu lietotprasmes, ES vērtību un pamattiesību jomā;
  - c) nodrošinot ienākošos izglītojamos, pedagogus un darbiniekus ar informāciju, kas atbilst vietējiem apstākļiem, un radot viesmīlīgu kultūru, izmantojot mentorus un administratīvo atbalstu;
  - d) nodrošinot, ka mobilajiem studentiem un darbiniekiem ir vislielākā akadēmiskā brīvība; mudinot izglītības iestādes, tai skaitā ar kvalitātes nodrošināšanu, veidot kvalitātes kultūru, kurā arī mobilitātes periodos tiek nodrošināta pilnīga akadēmiskās integritātes principu ievērošana;
- (11) Popularizēt ES kā mācību galamērķi:
- a) cieši sadarbojoties Eiropas komandas pieejā, lai palielinātu ES kā mācību galamērķa pievilcību, izmantojot esošās valsts un reģionālās iniciatīvas, piemēram, projektu “*Study in Europe*” augstākajā izglītībā;
  - b) veicinot mācību mobilitāti citās pasaules daļās, jo īpaši valstīs, kuras nākotnē varētu pievienoties Eiropas Savienībai, ciešāk sadarbojoties ar to attiecīgajām iestādēm un izglītības un apmācības iestādēm, kā arī ES iestādēm; Talantu partnerības var nodrošināt satvaru spēcīgākām sadarbības partnerībām ar galvenajām trešām valstīm saskaņā ar savstarpēji saskaņotiem mērķiem. Šāda sadarbība var palīdzēt nodrošināt, ka mācību mobilitāte netieši palīdz novērst prasmju nepietiekamību trešās valstīs un ES, piemēram, pievēršoties prasmju nepietiekamībai nozarēs, kurās notiek zaļā un digitālā pārkārtošanās, un uzlabojot izglītojamo nodarbināmību;
  - c) atbalstot savlaicīgu ilgtermiņa vīzu un uzturēšanās atļauju izsniegšanu trešo valstu valstspiederīgajiem, kuriem ir piešķirta iespēja mācīties kādā dalībvalstī, saskaņā ar Direktīvu (ES) 2016/801⁶⁴, vai īstermiņa vīzu izsniegšanu saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 810/2009⁶⁵ atkarībā no paredzētā uzturēšanās ilguma ES;
- (12) Atbalstīt šā ieteikuma īstenošanu:
- a) līdz 2025. gada maijam izstrādājot rīcības plānus 2025.–2030. gadam, sadarbojoties ar visām attiecīgajām ieinteresētajām personām un informējot Komisiju par to, kā īstenot šo ieteikumu augstākās izglītības, profesionālās izglītības un apmācības, skolu izglītības un pieaugušo izglītības nozarēs un jaunatnes un sporta sistēmās, kurās uzmanība ir pievērsta gan izejošajai, gan ienākošajai mācību mobilitātei;

⁶⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2016/801 (2016. gada 11. maijs) par nosacījumiem attiecībā uz trešo valstu valstspiederīgo ieceļošanu un uzturēšanos pētniecības, studiju, stažēšanās, brīvprātīga darba, skolēnu apmaiņas programmu vai izglītības projektu un viesaukles darba nolūkā (OV L 132, 21.5.2016., 21. lpp.).

⁶⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 810/2009 (2009. gada 13. jūlijs), ar ko izveido Kopienas Vīzu kodeksu (Vīzu kodekss) (OV L 243, 15.9.2009., 1. lpp.).

- b) pilnībā sadarbojoties ar Komisiju saistībā ar darbībām, ko tā plāno veikt, kā paskaidrots 27.–39. apsvērumā.

Briselē,

*Padomes vārdā —
priekšsēdētājs*